

## KARIŞIK KİTAP

**İsmail Uyaroğlu** 1948'de, Balıkesir'in Balya ilçesinde doğdu. İki aylıktan annesiyle babası ayrılınca –atsan atılmaz bir eşya, bir yük gibi– dedesinin yanında büyüdü. Aydın Ortaklar Öğretmen Okulu ve İstanbul Çapa Eğitim Enstitüsü'nde 'parasız yatılı' okuyarak Türkçe öğretmeni oldu. Maraş, Malatya, Kars ve İstanbul'da, ortaokullarda çalıştı. Bir ara öğretmenlikten ayrılarak kısa sürelerle değişik işler yaptı. (Banka memurluğu, 'çat kapı' pazarlamacılık, sokaklarda gazete satıcılığı, kitap sergiciliği vb.) 1974'te hastalandı, bir yıl sanatoryumda yattı. 1980'de öğretmenliği tümüyle bırakarak yayınevlerinde çalışmaya başladı. Daha sonra *Cumhuriyet* gazetesinde düzeltmenlik, reklam şirketlerinde metin yazarlığı yaptı, ansiklopedilere madde yazdı, işyerlerine eşantiyon ürünleri sattı, dershanelerde üniversite hazırlık kursları verdi. 12 Mart ve 12 Eylül dönemlerinde birkaç kez yargılandı, hepsinde beraat etti.

İlk şiiri 1967'de yayımlandı. 1974'te, *Milliyet Sanat Dergisi*'nin düzenlediği bir yarışmada, yılın başarılı genç şairlerinden biri seçildi. 1977'de, Antalya Film Festivali çerçevesinde yapılan Uluslararası Sanat Şenliği Oyun Yarışması'nda, *Adsız Oyun*'la birinci oldu. Ertesi yıl, Yakacık Sanat Şenliği Öykü Yarışması birincisi olan Uyaroğlu, bir ara –şiir ağırlıklı olmak üzere– çocuk kitapları da yazdı. Bunlardan *Çocuk ve Şiir*'le 1978 Türk Dil Kurumu Çocuk Yazını Ödülü'nü, *Bir Liranın İki Günü*'yle 1979 Yunus Nadi En Güzel Çocuk Romanı Armağanı'nı kazandı. *Hayatı Karşılaman Şiirler* kitabıyla 1981 Yazko Şiir Büyük Ödülü'nü alan İsmail Uyaroğlu'na, *Lanettayin Bir Şair*'le 2005 Yunus Nadi Şiir Ödülü, *Kirli Şiirler*'le de 2008 Cevdet Kudret Edebiyat Ödülü verildi. (Bu kitabında, manifesto niteliğindeki "Kirli Şiir Üstüne Çıkmalar"ı da yer aldı.) Uyaroğlu, daha sonra *5-7-5'ler* ile 2012 Melih Cevdet Anday Şiir Ödülü'nü, *Surların Arkası* adlı oyunuyla da 2012 Dil Derneği Kerim Afşar Ödülü'nü kazandı.

### Kitapları

**Şiir:** *Aşkdan ve Umuttan Aldım Rengimi* (1978), *Yakında* (1980), *Hayatı Karşılaman Şiirler* (1981), *Şiir Kitabı* (1982), *Bir Demet Diken* (1983), *5+2'ler* (1984), *Üç Nokta Yan Yana* (1985), *Ve Aşk* (1985), *Ölüme Önsöz Gibi Yaşayan* (1985), *Ateşin İçinden* (Toplu Şiirler, 1985), *Şiir... Ölümçül Yolculuğun Senin* (1987), *Lanettayin Bir Şair* (2004), *Kedileri Severken Ağlayınız* (Toplu Şiirler, 2007), *Kirli Şiirler* (2008), *5-7-5'ler* (2012), *Son Çentik* (2014). **Öykü:** *Leş* (*Karışık Kitap*, 2016). **Oyun:** *Adsız Oyun* (1986), *Surların Arkası* (*Karışık Kitap*, 2016). **Aforizma-Değini:** *Estikçe* (*Karışık Kitap*, 2016). **Çocuk Edebiyatı:** *Gül Sağanağı* (1976), *Çocuk ve Şiir* (1977), *Bir Liranın İki Günü* (1979), *Büyüyünce* (1986).

*İsmail Uyaroğlu'nun  
YKY'deki Kitapları:*

- Kedileri Severken Ağlayınız - Toplu Şiirler 1967-2007 (2007)  
Kırlı Şiirler (2008)  
5-7-5'ler (2012)  
Son Çentik (2014)  
Karışık Kitap (2016)

İSMAİL UYAROĞLU

## Karışık Kitap

Öykü, Aforizma-Değini, Oyun



YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 4551  
Edebiyat - 1292

**Karışık Kitap / İsmail Uyaroğlu**

Kitap editörü: **Güven Turan**  
Düzeltili: **Filiz Özkan**

Kapak tasarımı: **Nahide Dikel**  
Sayfa tasarımı: **Mehmet Ulusel**  
Grafik uygulama: **Gülçin Erol Kemahhođlu**

Baskı: Mas Matbaacılık Sanayi ve Ticaret A.Ş.  
Hamidiye Mah. Sođuksu Cad. No: 3 Kağıthane-İstanbul  
Telefon: (0 212) 294 10 00 e-posta: info@masmat.com.tr  
Sertifika No: 12055

1. baskı: İstanbul, Ocak 2016  
ISBN 978-975-08-3549-0

© Yapı Kredi Kùltür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2015  
Sertifika No: 12334

Bütün yayın hakları saklıdır.  
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında  
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kùltür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.  
İstiklal Caddesi No: 142 Odakule İş Merkezi Kat: 3 Beyođlu 34430 İstanbul  
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23  
<http://www.ykykultur.com.tr>  
e-posta: [ykykultur@ykykultur.com.tr](mailto:ykykultur@ykykultur.com.tr)  
İnternet satış adresi: <http://alisveris.yapikredi.com.tr>

Yapı Kredi Kùltür Sanat Yayıncılık  
PEN International Publishers Circle üyesidir.

# İÇİNDEKİLER

## Leş (Öyküler) • 7

Leş • 9

Balta • 13

Nerelerdeydin? • 18

Adsız • 20

Gece • 22

Kaset • 24

Okurken • 26

Memur • 28

Direk • 30

Günah • 33

Sakat • 35

Terapi • 38

Örümcek • 39

Cinayet • 40

Uykusuzlar • 42

Günler • 43

Estikçe (Aforizmalar-Değıniler) • 51

Surların Arkası (Oyun) • 97

Bohça (Üç Renk) • 155

Manzum İnceleme / Anday ve Ölüm • 157

Çocukluğum: Acıya Bulanmış Yıllar • 161

Özellikle İnsanın İçine Çevirdim Işıldağımı,

İçindeki Karanlığa (Söyleşi) • 165



# Leş

(Öyküler)





## Leş\*

Leşi ilk gören o oldu.

Akşamdı. İşten çıkmış, evine dönüyordu. Yolda bir arkadaşıyla karşılaşmış, bir süre birlikte yürümüşler, son durumdan, genel te-dirginlikten, kuşkudan, suçlamalardan konuşmuşlardı.

Nicedir bir değişme vardı kentte. O eski, alışılmış, herkesi içten içe sıkkan ama kimsenin de vazgeçmeyi göze alamayacağı, sıkı sıkı sarıldıkları düzen, önceleri belli belirsiz, sonraları açıktan açığa ve önüne geçilemez bir biçimde değişiyordu. Başlangıçta ancak sezgi-leri çok güçlü olanlar ayırımına varabilirdi bunun. Gözle görülür bir değişme olmamıştı çünkü. Her şey eskisi gibiydi. Yine sabahla-rı işe gitmek için evden çıkıyorlar, yine durakta otobüs bekliyorlar ya da beklemiyorlar, yine bankalara girip bankalardan çıkıyorlar, KKK'yi, Kenti Koruma Kurumu'nu yine aynı caddenin aynı köşe-sinde görüyorlar, akşam eve döndüklerinde yine aynı karılarını, aynı çocuklarını ve aynı koltuklarını buluyorlardı. Arasına kulak-larına gizli bir değişim olduğu çalınmıyor değildi ama gülüp ge-çiyor, önemsemez bir tavırla omuz silkiyorlardı. Kentin düzenine olan güvenleri sınırsızdı çünkü.

O kokuyu duymalarına değin böyle sürdü bu.

Bir sabah uyandıklarında, niteliğini kestiremedikleri, belli be-lirsiz bir koku duydular. Bütün gün kimse söz açmadı bundan. Herkes, aynı şeyi karşısındakinin de duymuş olmasından korku-yor, bu yüzden habersizmiş gibi davranıyordu. Biri sözünü etse varlığı kesinleşecek, yanılmış olabileceklerine değgin bütün umut-ları yok olacaktı çünkü. O gece kuşkuyla girdiler yataklarına.

Sabah olunca herkes, gecedен kalan kuşkularını içinde taşıya-rak korkuyla pencereye yöneldi. Açar açmaz, sabah serinliğiyle bir-likte bir koku çarptı yüzlerine. Seslerini çıkarmadılar, öylece sus-tular; bütün umutları yitmişti, bir gerçekti artık, değişim kendini

---

\* 1978 Yakacak Sanat Şenliği Öykü Yarışması birincisi.

duyurmaya başlamıştı. Yalnızca “başladı” diyorlardı birbirlerine. Ama yine de yarın her şeyin eski haline dönebileceği umudunu –küçük, çok küçük bir kırıntıdan öteye gidemese de– taşıyor değillerdi içlerinde. Bu suskunluk biraz da bundan ileri geliyordu. Eğer yarın bir tansık gerçekleşir de her şey eski durumunu alırsa, hiçbir şey olmamış, yanılmışlar, bir düş görmüşler gibi davranacaklardı. Ama üstünde fazla duracak olurlarsa şimdi, yarın bu yöndeki bütün davranışları inandırıcı olmaktan uzak kalırdı. Hem hakkında uzun uzun konuşmak, hem de bir şey olmamış gibi davranmak çelişirdi birbiriyle. Gerçi birbirlerine “başladı” diyorlardı ama başlayan neydi, belli değildi orası, pekâlâ başka bir şey de başlamış olabilirdi. Onun için böyle yoruma açık bir sözcük seçmişlerdi, bu yönde oldukça iyi çalışan, beceri kazanmış beyinlerini zorlayarak.

Ertesi gün daha bir belirginleşti koku.

Ertesi gün daha da.

Ertesi gün daha da.

Artık kokudan geçilmiyordu. Pis, ekşimsi, boğucu bir hava kaplamıştı ortalığı.

Tartışmalar başladı. Neydi bu, neyin nesiydi, nereden çıkmıştı, neden? Bir giz perdesi sanki her şeyi saklıyordu gözlerinden. Bildikleri tek şey kokunun varlığıydı. Bunun uzantısı olarak da rahat ve güven içinde yaşadıkları o eski düzenin, gözle görülür bir biçimde bozulduğu. Tedirgindi herkes. Kokunun nedenini, nereden geldiğini bulmaya çalışıyorlardı elbirliğiyle. Kimse zorlamıyordu buna onları ama garip bir biçimde zorunlu duyuyorlardı kendilerini düşünmeye, düşündüklerini söylemeye. Kentin düzeniydi söz konusu olan. Kimileri kokunun dış mahallelerden geldiğini, dolaşısıyla araştırmaların oralara kaydırılmasını; kimileri bunun yanlış olduğunu, çalışmaların kentin içinde yoğunlaştırılması gerektiğini; kimileri hiçbir şey yapmadan beklenilmesini, çünkü zaman geçtikçe her şeyin kendiliğinden ortaya çıkacağını, bu nedenle o zaman büyük gereksinme duyulacak gücün şimdiden boşu boşuna harcanmamasını, kent için yapılabilecek en iyi çalışmanın beklemek olacağını ileri sürüyor; kimileri de bütün çabalarına karşın söyleyecek bir şey bulamadıklarından hiç konuşmuyor, susuyor, düşünceleri sorulduğunda da hazırlıksız yakalanmış olmalarının

telaşıyla, konuyla ilgili olsun olmasın, o an akıllarına ilk gelen şeyi söyleyiveriyorlardı. Ve tartışmaya katılanların her biri, bir sonraki düşünceye hayran kalıyor, bunu düşünememiş olduğu için kendisine kızıyor, yine de bir soru yöneltildiğinde ya da ikinci bir söz düştüğünde, hararetle en doğru düşüncenin kendisinininki olduğunu savunuyordu.

Yedinci gün, KKK bir bildiri yayınladı. Bildiride çok dikkatli olunması, en yakınlarla bile güvenilmemesi gerektiği, bunun kentin yarısını için büyük önem taşıdığı söyleniyordu. Artık herkes birbirine kuşkuyla bakar olmuştu. Çok geçmeden KKK'ye ihbarlar yağmaya başladı. Herkes birbirini suçluyordu. Ama kuruma gitmekten kaçınıyor, telefon etmeyi yeğliyorlardı. Çünkü gidenleri iki yanlış sorularla terletiyor, çelişkiye düşürüyor, çıkarken de peşlerine bir "görevli" takıyorlardı söylenildiğine göre. Yine söylenildiğine göre bu görevliler, insana bütün gün rahat vermiyorlar, bir gölge gibi izliyorlar; geceleri de sokakta beklerken üşüdüklerini, daha fazla üşürlerse hastalanabileceklerini, oysa yarın kendilerini izleyebilmek için sağlıklı olmaları gerektiğini, ellerinde KKK'den çıkartılmış evci kâğıdı bulunduğunu, bu kâğıda göre içeri girmenin yasal hakları olduğunu ileri sürerek sabaha dek kapıları yumrukluyor, eğer içeri alınmayacak olurlarsa bundan böyle yalnız kendilerini değil çocuklarını da izlemekle, üstelik şimdiki dek olduğundan üç adım daha yakından izlemekle tehdit ediyorlardı. Böyle söyleniyordu ama kimse de bir görevli görmüş değildi daha. Arada bir "Ben KKK'nin görevlisiyim" diyenler çıkıyorduydu da bunlar, hemen orada bulunanlar tarafından yakalanıp yaka paça kuruma götürülüyordu. "İşte asıl görevli bunlar" deniyordu o zaman götürülenler için.

Her gün bir açıkoturum düzenleniyordu. Bu toplantılar bütün kentlilere açıktı ama herkes çok kalabalık olacağı, dolayısıyla yer bulamayacağı düşüncesiyle gitmiyor, sonunda da salon bomboş oluyordu. Radyolar, televizyonlar, gazeteler, kentlilere koku olmadığı, yanıldıkları, aslında duyduklarının "koku" değil "kuko" olduğu yolunda yayınlar yapıyor, konuşmalarının arasında "koku" sözcüğünü kullanmamalarını öğütüyorlardı. Sinemalarda eğitici filmler gösteriliyordu. Bu filmlerde, kokuyu duymamanın yolları, kolaylıkları hakkında bilgi veriliyordu. Okullarda çocuklara, için-

de bol bol “huzur”, “mis”, “mutluluk” sözcükleri geçen tümcelerin, zorluk çekmeden nasıl kurulabileceği öğretiliyordu. Bir yandan kokunun kaynağı, niteliği araştırılırken bir yandan da gizlenmesi, daha doğrusu gizlenmeye çalışılması, birbiriyle çelişiyordu ama bu çelişki kentlileri şaşırtmıyordu. Çünkü araştırmanın aslında kokuyu daha iyi tanımak, böylece de daha iyi gizlemek için yapıldığını biliyorlar, bilmeseler bile içgüdüleriyle seziyorlardı.

Bütün bu çabaların, çalışmaların sonunda bir gün, bir açığorturumda kokunun niteliği anlaşıldı. Gerçi pis, ekşimsi, boğucu bir şey olduğu biliniyordu ama ne kokusuydu, bu bilinmiyordu. O gün, uzun tartışmalardan sonra bunun bir leş kokusu olduğuna karar verildi. Ve kent halkına kuşkucu olmaları öğütlendi. Öyleki pislik kendi içlerinde bile olabilirdi.

.....

Leşi ilk gören o oldu.

O gün, iş dönüşü, yolda arkadaşıyla uzunca bir süre konuşmuşlar, sonra ayrılmışlardı. Akşamdı. Başı önünde, düşünceli, dalgın, yürüyordu. Kentin alanına geldi. İki adım atmıştı ki iğrenç bir koku, burun deliklerinden geçip genzini yaktı. İçi dışına çıkacak gibi oldu. “Leş yakınımda” diye düşündü. Başını hafifçe kaldırdı, gözüne ilişen ilk şey, tam karşısındaki demir bahçe kapısıydı. Kapıya benzer yanı yoktu yalnız, yılların verdiği göz alışkanlığıyla orada olması gerektiğini daha önceden bilmeseydi, kapı diyemezdi buna. Gördüğü şeyden ürkererek bakışlarını çekti, yana kaydırıldı: bahçe duvarları. Aynı şey. Bu kez bütün cesaretini toplayarak, her şeyi kavramak istercesine kapının, duvarların üstünden, içerdeki yapıya baktı: hükümet binası. Aynı şey. Panik içinde, hemen yandaki adliye binasına çevirdi bakışlarını. Aynı şey. Ve artık göreceği şeyi biliyormuşçasına, umutsuz, gözleriyle alanı taradı: bankalar, iş hanları, tecimevleri, holdingler, KKK...

Erimiş, şekilsiz, dev bir demir iskeletin üstünden, çürümüş et gibi dağılarak dökülen bir beton ve taş yığınıydı gördükleri. Dehşet verici, bozuşmuş, kokuşmuş, iğrenç bir leş yığını.

İnsanlara baktı, her şeyden habersiz, gidip geliyorlardı. İçinde kabaran bulantıyı bastırmaya çalışarak yürümek istedi. Ama daha ilk adımını atmaya kalmadan, öğürtüler içinde yere kapaklandı.